

Forum Standaardisatie

Postbus 840112508 AA Den Haag

Contactpersoon

Désirée Castillo Gosker

Desiree.castillogosker@logius.nl

Datum

verslag

Vergaderdatum en -tijd Dinsdag 17 december 2013 van 16.00-21.30 uur

Vergaderplaats New Babylon, Anna van Buerenplein 48, 2595 DA Den Haag

FO RUM STANDAARDISATIE

Aanwezig*Voorzitter*

Nico Westpalm van Hoorn

Leden:

Guus Bronkhorst

Bruun Feijen

Gé Linssen

Steven Luitjens

Joop van Lunteren (adviseur)

Arianne de Man

Piet Ribbers

Nico Romijn

Simon Spoormaker

Bert Uffen

Ministerie van BZK

Min Fin/DG Belastingdienst

Ministerie van EZ

Logius (secretaris College en Forum)

PBLQ HEC

IPO

Universiteit Tilburg

KING

Portbase, Cargonaut & COPAS

BKWI

Gast spreker

Jaap Korpel

ICTU

Bureau Forum Standaardisatie

Désirée Castillo Gosker

Bart Knubben

Ludwig Oberendorff

Lancelot Schellevis

Maarten van der Veen

Peter Waters

Secretaris BFS (*verslag*)

Adoptie open standaarden

Hoofd BFS

Open standaarden, lijsten

Open standaarden, lijsten

Zelfreflectie Forum

Afwezig

Erwin Bleumink

Cor Franke

Gerard Hartsink

David de Nood

Maarten Hillenaar

Wim van Nunspeet

Marcel Reuvers

SURFnet

Franke Interim Management

Bancaire sector

VNO-NCW & MKB-Nederland

CIO RIJK/ICCIO

CBS

Geonovum

Agenda

1. Opening en agenda
2. Forumvergadering 29 oktober 2013 en Collegevergadering 28 november 2013
3. Open standaarden, lijsten
4. Open standaarden, adoptie
5. Bottlenecks bij adoptie van open standaarden
6. Internationaal
7. Voortgangsrapportage
8. Rondvraag

Borrel

9. 3 Decentralisaties
10. Zelfreflectie Forum

1. Opening en agenda

De voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en stelt vast wie afwezig is.

2. Verslag Forumvergadering 29 oktober 2013

In de lijst met aanwezigen wordt gecorrigeerd dat Arianne de Man vanaf punt 6 aanwezig was want zij was er de hele vergadering bij. Aan alle actiepunten is voldaan, inclusief het actiepunt om de notitie internationaal te verwerken op de website van het Forum standaardisatie. Tot zover het verslag van de Forumvergadering.

Wie Maarten Hillenaar zal vervangen in het Forum is nog niet bekend. Zijn afscheidsmail aan het Forum wordt nog nagestuurd. Arianne de Man spreekt haar zorg uit dat er in de laatste Collegevergadering veel vervangers waren van het Forum. De voorzitter antwoordt hierop dat er naar verwachting organisatorische veranderingen op komst zijn ten aanzien van de bestuurlijke inrichting van het College die naar verwachting in de loop van 2014 duidelijk zullen worden. Bert Uffen is vasthoudend in zijn wens om de Government Digital Service van het Cabinet Office in Londen te bezoeken. Ook Gé Linssen, Piet Ribbers en Bruun Feijen hebben nog steeds belangstelling om naar Londen te gaan. Er zal nog een poging ondernomen worden om een bezoek te organiseren, rekening houdend met de wens van de Engelsen om een groep van maximaal tien personen te ontvangen. Simon Spoormaker vertelt het Forum over de laatste stand van zaken ten aanzien van de WDO-discussies waarbij hij betrokken is in Europees verband en waarover in de februarivergadering meer. Kort gezegd was zijn achterban tevreden over beslissing van College en lijkt de weerstand in Europees verband vooral vanuit Duitsland te komen.

Verslag Collegevergadering 28 november 2013

De voorzitter geeft een terugkoppeling van de Collegevergadering; De presentatie van Floricom was een goed verhaal en werd afgesloten met de opmerking dat twee of meer standaarden voor e-factureren onwenselijk is. In het College is toegezegd dat het Forum zal onderzoeken wat wijsheid is ten aanzien van de huidige standaard op de lijst, gelet op de gewijzigde omstandigheden. Het College heeft verder alle voorgestelde standaarden goedgekeurd, inclusief het WDO-datamodel dat in het College werd toegelicht door de directeur Douane..

Ten aanzien van het in procedure nemen van de drie voorgestelde voorzieningen (Mijn overheid, eherkenning en Pleio) voor de Overweeglijst Voorzieningen, was er minder eenduidigheid. Pleio werd nog te licht bevonden, om nu in procedure te nemen voor die lijst. Er werd echter ruimte gelaten voor het bij elkaar brengen van expertise om de sterke en zwakke kanten van Pleio in kaart te brengen op Forum niveau. Dat sluit aan bij de behoefte van Guus Bronkhorst. Pleio wordt namelijk flink gebruikt, bijvoorbeeld voor communicatie tussen de verschillende overheidslagen. Hij vraagt wie van de Forumleden geïnteresseerd als sponsor. Bert Uffen meldt zich aan, Piet Ribbers wil de ontwikkelingen graag volgen en Arianne de Man zal binnen IPO iemand zoeken om mee te kijken. Pleio wordt dus niet in procedure genomen, maar - in het kader van vraagsturing - wel nader bekeken door BFS.

Ludwig Oberendorff neemt de terugkoppeling aan het Forum over eHerkenning voor zijn rekening. Het College geeft aan dat eHerkenning in ieder geval *upward-compatible* moet zijn met het eID stelsel. Dat is nadrukkelijk de bedoeling: eHerkenning is een onderdeel van het eID stelsel. Dat blijkt ook uit een brief over het eID stelsel die voorligt in de Ministerraad.

Het College schort een definitieve beslissing op tot na behandeling van de brief in de Ministerraad. (Ten tijde van het schrijven van dit verslag heeft de schriftelijke consultatie van de collegeleden hierover plaatsgevonden en is besloten tot het in procedure nemen van eHerkenning). Veel Forumleden zouden een presentatie van Hans Rob de Reus over het e-ID stelsel op prijs stellen. BFS zal hem hiertoe uitnodigen.

Ten aanzien van het College-besluit over het adoptieadvies voor de normen voor Informatiebeveiliging ISO27001/27002 licht Bart Knubben het een en ander toe. Het College is akkoord met zeven van de tien adviespunten. Drie adviespunten zijn met opmerkingen terugverwezen naar het Forum. Meer hierover in de eerstvolgende Forumvergadering. Arianne de Man merkt op dat het goed is om duidelijk onderscheid te maken tussen normen en baselines informatiebeveiliging. Ludwig Oberendorff licht toe dat de conceptbrief aan de Bestuurlijke Regie Groep (BRG) over de adoptie van Open Standaarden is goedgekeurd door het dagelijks bestuur van de BRG. Zij besloten evenwel dat de concept brief niet meer apart aan de BRG hoeft te worden voorgelegd. Arianne de Man geeft aan het weliswaar inhoudelijk eens te zijn met het de brief, maar had het beter gevonden dat deze in de BRG zou zijn afgekaart (in het dagelijks bestuur zijn niet alle partijen vertegenwoordigd).

Tot slot meldt Ludwig Oberendorff dat ten aanzien van het actiepunt gericht aan BFS om in het werkplan 2014 sterker aan te aansluiten op NORA, GEMMA etc) er inmiddels gesprekken hiertoe zijn gevoerd met Udo Groen, de nieuwe projectleider NORA.

3. Open standaarden, lijsten

Arianne de Man leidt in. Voor verschillende standaarden is een intake-advies opgesteld. Voor een experttoetsing voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst staan CMIS (contentmanagement systeem standaard), TLS 1.2 en DANE (beveiligingsstandaarden) en EPUB (publicatieformaat) op de agenda.

CMIS

Het Forum gaat akkoord met de experttoetsing. Peter Waters stelt voor Bob Papenhuizen en Erik Saaman hiervoor uit te nodigen.

TLS1.2 en DANE

Per mail heeft BZK de vraag gesteld of er voldoende draagvlak is om DANE op de 'pas toe of leg uit'-lijst te plaatsen en geeft Erwin Bleumink aan dat de ondersteuning beperkt is. Deze opmerkingen worden meegenomen in de experttoets.

EPUB

EPUB is vooral bekend van de e-readers. Moet deze standaard de 'pas toe of leg uit'-status krijgen of is plaatsing op de lijst voor gangbare standaarden passender? Hoe ligt de samenhang met PDF/A en PDF1.7 en wat is de maatschappelijke behoefte? Het moet niet zo zijn dat alle overheidsorganen verplicht worden een publicatie altijd in alle verschillende vormen (incl. ePub) aan te bieden. Deze opmerkingen worden meegenomen in de experttoets.

RDFa, XForms en Widgets

Het Forum gaat akkoord met een kleine experttoets voor deze standaarden.

Organization Ontology

In lijn met het intake-advies wordt besloten om deze standaard niet in procedure te nemen.

RIHa-Milieu en StUF-RIHa

Nico Romijn merkt op dat deze standaard wel al is vastgesteld. Het Forum zal de standaard echter (nog) niet in behandeling nemen, omdat er nog nauwelijks implementaties zijn en aangezien het beheer van de standaard nog goed ingericht moet worden.

4. Open standaarden, adoptie

Bij sommige gemeentes loopt de adoptie van SEPA achter en ook de stand van zaken bij de waterschappen en het MKB is zorgwekkend. Veel leveranciers zijn daarentegen wel klaar. Ten tijde van de vergadering leek de deadline nog erg hard te zijn.

5. Bottlenecks bij adoptie van open standaarden

De sheets van de presentatie staan online bij de stukken van de vergadering. Het onderzoek van Jaap Korpel was erop gericht om de bottlenecks in kaart te brengen, (nog) niet om daar oplossingen voor aan te dragen. Centrale staat de vraag waarom er in een groot aantal aanbestedingen nog altijd niet om de relevante open standaarden wordt gevraagd. De presentatie bevat tal van citaten van inkopers, architecten en ICT'ers, die zeer herkenbaar zijn voor de Forum leden. Dat roept de vraag op of mensen wel naar open standaarden *willen* vragen. Jaap Korpel antwoordt dat rond een concrete aanbesteding een krachtenveld is van mensen die wel willen, mensen die niet willen en mensen die geen mening hebben. Verder:

- Moet de kwestie opgetild worden naar een hoger niveau en moet er harder worden gehandhaafd? Zou een en ander gekoppeld moeten worden aan een financiële prikkel?
- Moet er wellicht een centraal (interface) platform komen (enterprise integration application / broker) waardoor partijen met hun eigen sector-standaarden kunnen aansluiten? Een '*One-size-fits-all*' standaard is immers vaak ook niet haalbaar. *Interfacing* brengt grotere flexibiliteit, en is in ieder geval al een stap beter dan *point-to-point* oplossingen. Dat roept wel de lastige vraag op wie dat platform dan aanstuurt.
- Daarnaast wordt gesuggereerd aan te sluiten bij de 'jaar-informatie-plannings-cyclus' zoals die bij UWV bestaat. Daarmee kan je focussen (waar is interoperabiliteit belangrijk) en aansluiten op de 'taal van de desbetreffende CIO'.
- In gemeenteland is het schakelen via de leveranciers succesvol, zoals de werkwijze met de Gemma-software catalogus.
- Het is belangrijk consequent het belang van interoperabiliteit en open standaarden te laten zien: niet in afkortingen, maar in herkenbare onderdelen (zoals het filmpje over Open Standaarden).

Hoe de adoptie van open standaarden kan worden bevorderd blijft onderwerp van aandacht en discussie in het Forum. Het Bureau onderneemt acties op het gebied (o.a. naar aanleiding van de aanbevelingen van Korpel).

6. Internationaal

Geen opmerkingen.

7. Voortgangsrapportage

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag

Er zijn geen mededelingen tijdens de rondvraag. De voorzitter sluit het eerste deel van de vergadering af en nodigt iedereen uit voor de borrel. De zaal wordt klaar gemaakt voor het diner en de vergadering wordt rond half zeven hervat.

9. 3 Decentralisaties

Joop van Lunteren leidt de discussie in. In oktober 2013 heeft het Forum Standaardisatie een presentatie van KING gekregen over de Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD). Naar aanleiding daarvan is aan Erik Dolle van HEC de opdracht gegeven om binnen het Forum Standaardisatie te verkennen of het een rol zou kunnen/moeten hebben in de decentralisaties in het sociaal domein. Dit in het belang van maximale interoperabiliteit en (her-)gebruik van standaarden en voorzieningen. Erik Dolle schetst in zijn verkenning een keuze

tussen twee opties: een terughoudende en een proactieve opstelling van het Forum.

Er worden grote vraagtekens gezet bij de haalbaarheid van deze decentralisaties, en verwacht wordt dat standaardisatie daarbij een van de minst grote problemen zal zijn. Er wordt vooral gewezen op de korte tijdspanne; op 1 januari 2015 moet deze operatie klaar zijn.

Nico Romijn wil de aandacht van het Forum beperken rond de tweede decentralisatieopdracht die gaat over de uitvoering van de wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de relatie tot de zorgaanbieders. Het is vooral binnen dit domein dat binnen een jaar iets moet gebeuren, onder andere wellicht met gebruikmaking van reeds bestaande voorzieningen. Het gaat om een wolk van standaarden met verschillende niveaus van volwassenheid. Er is geen tijd voor het ontwikkelen van nieuwe standaarden en hiervoor is ook geen draagvlak. Nico Romijn's advies aan het Forum is: laat de verantwoordelijken aan het stuur, maar houd de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.

Een puntsgewijze weergave van de vragen en opmerkingen uit de hierop aansluitende discussie in het Forum:

- We kunnen wel een proactieve rol willen misschien maar hebben we voldoende positie om dit waar te maken?
- Wat zijn de argumenten om *geen* proactieve houding aan te nemen
- Vraaggestuurd ok, maar wat als de verkeerde vragen worden gesteld?
- Wat hebben we toe te voegen? Het gaat hier vooral om bestuurlijke en financiële problemen en we moeten ons beperken tot onze kernopdracht: standaardisatievraagstukken.
- Wanneer geef je als deskundig orgaan tegengas en biedt je op grond van je deskundigheid alternatieven? Wellicht moet gezocht worden naar een vorm om ongevraagd een standpunt in te nemen zoals in een jaarbericht.
- Op de langere termijn zien sommigen wel een rol voor het Forum, maar niet tussen nu en 1 januari 2015.
- Het Forum kan aanwijzen welke standaarden nodig en van toepassing zijn en heeft een netwerk van experts te bieden. Gebruik vertaalsoorten als tussentijdse oplossing bij concurrerende standaarden.
- Het netwerk van het Forum (o.a. Uffen, Romijn en Roozendaal) kan ook in bilaterale contacten uitkomst bieden.

Nico Romijn geeft aan dat hij graag de hulp van het Forum inroept wanneer er standaardisatie problemen ontstaan bij de eerst direct betrokkenen experts van dienst. Het smaldeel standaardisatie is namelijk niet het grootste probleem binnen de decentralisaties, maar nog steeds enorm complex. Een probleem kan bijvoorbeeld zijn dat de druk op standaardisatie afneemt, en tijdelijke oplossingen (de vertaalsoorten) permanent dreigen te worden.

De voorzitter concludeert dat het Forum bereid is om mee te helpen, bijvoorbeeld in de vorm van het geven van een second opinion en een standpunt kan innemen als partijen er niet uitkomen. Ron Roozendaal zal ook op de hoogte worden gesteld. Wordt vervolgd in een volgende Forumvergadering. Bert Uffen, Nico Romijn, Cor Franke worden sponsor van dit dossier.

10. Zelfreflectie Forum

Peter Waters geeft ter inleiding een samenvatting van de respons op de acht zelfreflectievragen.

Ten eerste komt het gemis aan een grotere vertegenwoordiging uit het bedrijfsleven in het Forum ter sprake. Iemand die in brede zin een stem kan geven aan het private belang zou welkom zijn. Er gaan wat namen en organisaties over tafel om verder uit te werken door BFS. Gé Linssen geeft aan graag mee te helpen bij het benaderen van personen.

Ten tweede komt kort het sectorale/ bovensectorale karakter van het Forum ter sprake. In het instellingsbesluit staat duidelijk dat het Forum bovensectoraal is maar er staan sectorale standaarden op de lijsten en in de presentatie over de architectuurschets in september jl. is aan het Forum de oproep gedaan om de aandacht te verleggen naar de sectoren.

Ten derde komt de relatie met het Ministerie van Financiën ter sprake. Hoe anders ligt deze relatie in Oostenrijk en Denemarken. Het Forum kijkt uit naar het eerste stuk over de governance van de e Overheid dat op 15 januari 2014 wordt verwacht. Het zou mooi zijn als interoperabiliteit/ standaardisatie door financiële prikkels verder wordt geholpen

Ten vierde bespreekt het Forum of er dossiers zijn waaraan zij in de toekomst aandacht zouden moeten besteden. Het onderwerp privacy wordt opgebracht, ondermeer in relatie met het WRR rapport inzake de i Overheid. Standaarden zijn immers niet altijd neutraal en kunnen negatieve effecten hebben met betrekking tot de persoonlijke levenssfeer. Aan de ene kant is er een 'schoenmaker blijf bij je leest' sentiment, aan de andere kant is bescherming van de persoonlijke levenssfeer een belangrijke randvoorwaarde voor interoperabiliteit. Er wordt besloten hierover verder te praten in een volgend Forum aan de hand van een presentatie door Jan Duijghuizen die de link tussen het WRR rapport en het werk van de Belastingdienst heeft verkend.

Ten vijfde komt de hoeveelheid en de leesbaarheid van de stukken ter sprake. De hoeveelheid is geen probleem (diverse Forum-leden geven aan: liever teveel dan te weinig, laat ons de selectie maar maken) maar voor de leesbaarheid zou een betere samenvatting van ongeveer een half A4tje met het doel van het stuk - en de behandeling in het Forum - wenselijk zijn.

Tot slot wordt besloten dat New Babylon de nieuwe vergaderlocatie wordt.

Rondvraag

Er zijn geen opmerkingen meer voor de rondvraag en de voorzitter sluit de vergadering omstreeks 22 uur.

Actiepunten

- BFS zal nog een poging ondernemen om een bezoek te organiseren naar de Engelse Cabinet Office, rekening houdend met de wens van de Engelsen om een groep van maximaal tien personen te ontvangen waarmee zij inhoudelijk van gedachten kunnen wisselen.
- BFS zal Hans Rob de Reus (e-ID) en Jan Duijghuizen (WRR rapport i Overheid en de Belastingdienst) uitnodigen voor een presentatie.
- BFS zal een slag maken in de leesbaarheid van de stukken (managementsamenvatting van circa een half A4tje)
- BFS zal de vergaderlocatie verplaatsen naar New Babylon
- Ron Roozendaal een terugkoppeling geven van de discussie over de 3Decentralisaties (BFS, o.m. via dit verslag)